

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/382/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712205626
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2712205626.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Zlatice Javorovej a sudcov Mgr. Dušana Čima a JUDr. Jána Mihala v právnej veci žalobkyne: WM Consulting & Communication, s.r.o., 921 01 Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, IČO: 34127798, zastúpenej splnomocnenkyňou: JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s.r.o., Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, proti žalovanému: G. D., nar. XX. S. XXXX, bytom T., E. L.. XXX/XX, o 1.445,33 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 22. januára 2013 sp. zn. 1C/280/2012-65 v znení opravného uznesenia rovnakého súdu z 9. decembra 2013 č. k. 1C/280/2012-93 a proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Skalica zo 17. decembra 2013 č. k. 1C/280/2012-98 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v znení opravného uznesenia k nemu v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej p o t v r d z u j e .

Dopĺňací rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že určuje za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti zmluvnú podmienku z čl. I bodu 1 zmluvy Slovenskej sporiteľne, a.s., Bratislava, Tomášikova 48 a žalovaného o splátkovom úvere č. 0252807310 z 11. mája 2006, nazvaného „Základné podmienky“ v znení : „Dlžník je povinný plniť Poplatok za správu úveru: 50 Sk, mesačne“.

V časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov prvostupňového konania v sume 666,70 eur na trovách právneho zastúpenia a v sume 86,50 eur na iných trovách, a to splnomocnenkyňi žalobkyne, všetko do 3 dní.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napádaným rozsudkom z 22. januára 2013 (tým pôvodným, ďalej tiež len „prvý rozsudok“) súd prvého stupňa I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.775,23 eur, 17,7% úrok ročne zo sumy 1.279,04 eur od 3. mája 2012 do zaplataenia, 8% úrok z omeškania ročne zo sumy 1.279,04 eur od 3. mája 2012 do zaplataenia a náhradu trov konania splnomocnencovi žalobkyne a to trovy právneho zastúpenia v sume 666,70 eur a iné trovy v sume 86,50 eur, všetko do 3 od právoplatnosti rozsudku; II. vo zvyšku žalobu zamietol (v časti požiadavky na poplatky vyjadrené sumou 166,29 eur a úroku i úroku z omeškania z takejto sumy).

Opravným uznesením z 9. decembra 2013 písomné vyhotovenie prvého rozsudku opravil tak, že jeho úvodná časť pri označení zástupcu žalobkyne namiesto splnomocnencom: JUDr. Peter Kvasňovský, so sídlom Hatalova 12/C, 831 03, Bratislava, IČO: 31 818 331, správne znie „... advokátom: JUDr. Peter

Kvasňovský, advokát, so sídlom Šancova 56, 811 05 Bratislava, IČO: 31 818 331..." a vo výroku v časti označenia zástupcu žalobkyne namiesto splnomocnencovi žalobkyne správne znie: "...advokátovi žalobkyne..." s tým, že ostatné časti rozsudku zostávajú nezmenené.

Dopĺňacím rozsudkom zo 17. decembra 2013 určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. 0252807310 zo dňa 11. mája 2006 v článku I. Základné podmienky, v bode 1, ktorej obsahom je povinnosť žalovaného ako spotrebiteľa zaplatiť žalobkyni ako dodávateľovi poplatok za správu úveru v sume 50 Sk (1,66 eur) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Prvý rozsudok odôvodnil vo veci samej právne ust. § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 2 písm. e/, § 2 písm. a/, b/, c/, d/ a e/, § 4 ods. 2 písm. g/, ods. 4 a 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon o spotrebiteľských úveroch"), § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 až 4 a § 517 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) účinného v čase uzavretia zmluvy účastníkov o splátkovom úvere (ďalej len úverová zmluva), viacerými ustanoveniami úverovej zmluvy i všeobecných obchodných podmienok žalobkyne, osvojujúci si tiež rozhodovaciu líniu reprezentovanú rozhodnutím Vrchného Krajinského súdu v Karlsruhe z 3. mája 2011 v obdobnej tzv. spotrebiteľskej veci, vedenej takýmto súdom pod sp. zn. 17 U 192/10. Vecne mal za to, že úverová zmluva mala charakter spotrebiteľskej zmluvy a konkrétne i spotrebiteľského úveru, na ktorý dopadala aj úprava zo zákona o spotrebiteľských úveroch (čo nespochybňovala ani žalobkyňa). Nad rámec teoretického rozboru inštitútov spotrebiteľských zmlúv aj úverov konštatoval, že úverová zmluva požiadavkám kladeným na ňu zákonom zodpovedala až na zmluvné podmienky oprávňujúce žalobkyňu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky (v zmluve bližšie konkretizované len u poplatku za správu úveru), ktoré boli ale podľa názoru súdu prvého stupňa neprijateľnými, keď napr. poplatku za vedenie úverového účtu nezodpovedá žiadne skutočné protiplnenie banky a takýto poplatok slúži len banke (výhradne jej záujmom a účtovným účelom) a podobne je to s poplatkom za upomienku (na ktorý niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie). Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ust. § 142 ods. 3 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a iba paušálnym poukazom na Vyhlášku č. 655/2004 Z. z. (tzv. advokátsku tarifu), vecne len nepatrným neúspechom žalobkyne a rekapituláciou tejto vzniknutých trov na právnej službe a súvisiacich náhradách.

Opravné uznesenie k prvému rozsudku bolo právne odôvodnené ust. §§ 164 O. s. p. a vecne len potrebou opravy zrejmej nesprávnosti v úvodnej časti rozsudku ako aj opisovacej chyby vo výroku písomného vyhotovenia rozsudku.

Dopĺňací rozsudok odôvodnil právne ust. § 53 ods. 1 až 4, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1 a 2 O. z.; § 153 ods. 4 a § 166 ods. 1 až 3 O. s. p.; čl. 3 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica") a poukazom na § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a na rozhodnutia Európskeho súdneho dvora v spojených prípadoch C-240/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, vecne najmä zotrvaním na názore o neprijateľnosti už vyššie priblížených zmluvných podmienok a opomenutím vysloviť takúto neprijateľnosť aj vo výroku prvého rozsudku.

Proti obom rozsudkom (prvému i dopĺňaciemu) podala včas odvolanie iba žalobkyňa.

Prvý rozsudok napadla len v zamietajúcej časti vo veci samej a dopĺňací rozsudok v celom rozsahu s návrhom na zrušenie prvého rozsudku v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (s alternatívou v podobe zmeny rozsudku a vyhovenia žalobe i tam, kde tak súd prvého stupňa urobiť odmietol) a so zrejým návrhom na jednoduché zrušenie dopĺňacieho rozsudku, vytykajúc súdu prvého stupňa predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci, ako aj vyvodenie z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení a do tretice i porušenie práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie (ku ktorému malo prísť upretím účastníkom práva na dostatočné odôvodnenie zvoleného spôsobu rozhodnutia). V prípade námietok vadným právnym posúdením

veci i nedostatočnosťou odôvodnenia namietala predovšetkým priamou nepoužiteľnosťou záverov z okresným súdom uvádzaného nemeckého rozhodnutia, keďže použitá mala byť odchylná tuzemská úprava z O. z., zákona o spotrebiteľských úveroch a zákona o platobných službách (zákona č. 492/2009 Z. z.). Z tých prvých vo výpočte neprijateľných podmienok podmienku určenú za neprijateľnú súdom prvého stupňa neobsahoval a ďalšie dva účtovanie poplatkov používateľom platobných služieb pripúšťajú (nezakazujú), pričom okresný súd svoj opačný názor neoprel o žiadne ustanovenie slovenského právneho poriadku a v odôvodnení prvého rozsudku ani neanalyzoval, či výška poplatku za správu úveru je v rozpore s dobrými mravmi a či žalovaný za príslušný poplatok obdržal od žalobkyne službu, rovnako ako ani nevyzval žalobkyňu, aby rozsah služieb uhrádzaný vo forme poplatku za správu úveru objasnila. Odvolaním proti dopĺňaciemu rozsudku potom súdu prvého stupňa vytkla i neposudzovanie ním veci aj podľa Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež „Obch. z.“), majúc za to že na zmluvný vzťah, uzavretý medzi žalobkyňou a žalovaným vzhľadom k dátumu jeho uzavretia (11.5.2006) nie je možné aplikovať ust. § 52 - § 54 O. z., a to ani s poukazom na zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa ani vzhľadom na ust. § 879j O. z. a v ďalšom argumentovala aj nemožnosťou vyhodnotenia okresným súdom uvádzaných zmluvných podmienok za neprijateľné a celkovým vylúčením takýchto podmienok zo súdneho prieskumu s poukazom na to, že aj keby zmluvný vzťah účastníkov bol založený po 1. januári 2008, problematizovaný poplatok sa týkal hlavného predmetu plnenia, jeho výška bola primeraná, bolo za ním poskytovanie reálnych služieb a plnení a dojednanie o poplatku bolo vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. So zreteľom k nedostatku slovenskej judikatúry treba potom vychádzať z názorov v odbornej tlači (nakoľko i ochrana spotrebiteľa má svoje medze).

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Právoplatným uznesením Krajského súdu v Trnave z 30.9.2014 č. k. 10Co/44/2014-147, 10Co/382/2014 odvolací súd pripustil, aby do konania namiesto dovtedajšej žalobkyne (Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48) ako nová žalobkyňa vstúpila WM Consulting & Communication, s.r.o., 921 01 Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, IČO: 34127798, majúc za to, že z návrhu žalobkyne a novej veriteľky na zmenu účastníka konania a zo Zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi nimi bezpečne vyplýva, že v priebehu konania došlo k právnomu úkonu sledujúcemu prevod pohľadávky vo výške istiny 1.445,32 eur s príslušenstvom so všetkými právami s ňou spojenými voči dlžníkovi - žalovanému (ktorá je predmetom tohto konania) zo žalobkyne na novú veriteľku, ktorou je osoba majúca vstúpiť do konania namiesto pôvodnej žalobkyne.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p. vec v medziach oboch odvolaní žalobkyne (súc pritom viazaný i dôvodmi odvolaní), teda s preskúmaním správnosti rozhodnutia prvým rozsudkom vo výslovne napadnutej časti vo veci samej, kde došlo v prvom stupni k zamietnutiu žaloby a tiež čo do rozhodnutia o trovách konania (majúceho povahu rozhodnutia závislého na čo i len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci samej) a dopĺňacieho rozsudku v celom rozsahu (keďže týmto bolo rozhodnuté „len“ o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky; povaha takéhoto rozhodnutia aj bez ohľadu na jeho vydávanie - pokiaľ súd k záveru o takejto potrebe dospeje - bez návrhu prakticky vylučuje možnosť len obmedzeného prieskumu správnosti, nakoľko tu konkrétna zmluvná podmienka môže byť iba neprijateľnou a preto neplatnou alebo naopak prijateľnou a preto platnou - rozumej nič medzitým a do tretice rozhodnutie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky a rozhodnutie o tzv. zvyškovom zamietnutí žaloby mali taktiež charakter rozhodnutí na sebe vzájomne závislých). Urobil tak podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a contrario bez pojednávania (pretože tu síce šlo o vec samu, na druhej strane ale bez potreby dopĺňania či opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal aj rozhodol vec pred vydaním prvého rozsudku na pojednávaní a neskoršie vydanie dopĺňacieho rozsudku bez pojednávania nebolo sprevádzané potrebou doplnenia alebo zopakovania dokazovania, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej treba považovať za správny prakticky bez výhrad (hoc aj so zjavnou potrebou doplnenia argumentácie súdu prvého stupňa) a ďalšie dve závislé rozhodnutia (o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a o trovách konania) s menšími výhradami, nemajúcimi však vplyv na spôsob rozhodnutia v prvom stupni (tu rozumej 1. určenie zmluvnej podmienky za neprijateľnú a 2. uloženie tzv. náhradovej povinnosti v konaní prevažne neúspešnému žalovanému a to práve sumami ustálenými v prvom rozsudku), pretože súd

prvého stupňa si aj podľa názoru odvolacieho súdu otázky urobené tiež predmetom odvolacieho konania v prejednávanej veci zodpovedal správne (čo bolo namieste uzavrieť navzdory nutnosti čiastočného stotožnenia sa s výhradami odvolateľky k odôvodneniu predovšetkým prvého rozsudku, oproti tomu však i navzdory evidentnému nesúhlasu žalobkyne s tým, čo na adresu tzv. bankových poplatkov už zaznelo od súdu prvého stupňa a ešte i zaznie v ďalšej časti).

V prvom rade sa žiada uviesť, že pôvodná žalobkyňa (Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48) platne postúpila predmetnú pohľadávku z úveru aj s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými žalobkyni (WM Consulting & Communication, s.r.o., 921 01 Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, IČO: 34127798) Zmluvou o postúpení pohľadávky č. 0976/2014/CE zo 14.5.2014, z čoho vyplýva aktívna vecná legitímácia žalobkyne v prejednávanej veci.

Hoci tunajší súd už tradične považuje nedostatky v odôvodňovaní súdnych rozhodnutí za jeden z postupov súdov, ktorými sa účastníkom konania odníma reálna možnosť konať pred súdom (v podobe zásahu do tej zložky práva na spravodlivé súdne konanie, ktorou je právo účastníka a jemu zodpovedajúca povinnosť súdu na poskytnutie uspokojivého a aspoň objektívne presvedčivého odôvodnenia - nepodceňujúc pritom rozhodne ani právnu stránku veci, prečo bolo potrebné rozhodnúť práve určitým spôsobom), závery takejto skoršej judikatúry (od ktorých dosiaľ nevznikol dôvod ustupovať, tu pre prípad záujmu por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 25. apríla 2013 sp. zn. 10Co/20/2012) sa zjavne žiada doplniť tým, že na zaťaženie konania (resp. presnejšie jeho výsledku) tu diskutovanou vadou treba usudzovať len v prípadoch absolútnej nezrozumiteľnosti alebo nepodloženosti úvah súdu nižšieho (tu prvého) stupňa, ktorými sa malo dospieť k nevyhnutnosti rozhodnutia práve neskôr namietaným spôsobom. U zákonnej požiadavky na vypravenie rozhodnutia súdu aj právnou argumentáciou o prípad skoršej nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov alebo aj nezrozumiteľnosť (tu por. i § 221 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v znení platnom a účinnom do 31. augusta 2005) ale ide len vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje žiadne právne zdôvodnenie zvoleného spôsobu rozhodnutia alebo len zdôvodnenie ustanoveniami zjavne sa na konkrétnu vec nevzťahujúcimi (čo ale nie je prípad možných medzier vo výpočte rozhodných ustanovení právnych prepisov, medzier v ich výklade alebo prípadného neprijímania poskytovaného výkladu a polemizovania s ním niektorým z účastníkov konania).

Pretože súd prvého stupňa sa v odôvodnení oboch svojich rozsudkov odvolal aj na ustanovenia O. z. o spotrebiteľských zmluvách a tiež zákona o spotrebiteľských úveroch (u ktorého dopad na prejednanú vec nepopieral žiaden z účastníkov) a hľadanie korektných odpovedí na otázky dostatočnosti poskytnutého výkladu použitých ustanovení, ako aj opodstatnenosti doplnenia takejto argumentácie súdu prvého stupňa odkazom na jedno z cudzozemských rozhodnutí v spotrebiteľských veciach boli práve úlohou odvolacieho súdu, majúceho sa postarať tiež o vyporiadanie sa aj s nadneseným problémom nepoužitia všetkej rozhodnej úpravy, o porušenie práva na spravodlivé konanie tu nešlo.

Odvolacie námietky nesprávnosťou (neúplnosťou) právneho posúdenia veci v dôsledku nepoužitia (zo strany súdu prvého stupňa) aj Obch. z. a zákona o platobných službách boli potom bezzákladnými. S prvou z nich sa tunajší súd vyporiadal už v minulosti a to s prijatím stále aktuálneho záveru, vyjadreného tak, že normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie (tu por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 31. augusta 2010 č. k. 10CoE/85/2010-44), ktorý v prejednávanej veci možno doplniť i tak, že úprava v Obch. z. musí vo vzťahoch za účasti spotrebiteľa celkom logicky ustúpiť aj špecifickej úprave prijatej práve za účelom ochrany spotrebiteľa (pravidlo „lex specialis derogat lex generalis“, pričom tu predpisom všeobecnej povahy treba samozrejme rozumieť Obch. z. ako zákon upravujúci len všeobecný zmluvný typ zmluvy o úvere a predpisom špeciálnym naopak zákon o spotrebiteľských úveroch). Druhá z námietok bola potom v tejto veci celkom nepríhodnou, keď odvolávajúcej sa žalobkyni podľa všetkého uniklo, že zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť až 1. decembra 2009 (v tejto súv. por. čl. XXI zákona, o ktorom tu je reč) a prostriedkom na obhájenie tzv. bankových poplatkov vo vzťahu založenom úverovou zmluvou uzavretou viac než tri a pol roka predtým (už 11. mája 2006) byť nemohol.

Uspieť nešlo ani s námietkou, podľa ktorej zmluvná podmienka označená súdom prvého stupňa za neprijateľnú, takou byť nemôže, pretože O. z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy vo výpočte neprijateľných zmluvných podmienok takúto podmienku neobsahoval, či dokonca s námietkou z odvolania proti dopĺňaciemu rozsudku, že na zmluvný vzťah, uzavretý medzi pôvodnou žalobkyňou a žalovaným vzhľadom k dátumu jeho uzavretia (11.5.2006) nie je možné aplikovať ust. § 52 - § 54 O. z., a to ani s poukazom na zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa ani vzhľadom na ust. § 879j O. z..

Úprava normami spotrebiteľského práva totiž nevykazuje znaky kompaktnosti (tu rozumej najmä jej sústredenia výlučne do jedného právneho predpisu či len menšieho množstva takýchto predpisov). Takýto charakter úpravy mal pritom nesporný význam aj v prejednávanej veci, keď tu okrem O. z. bol už v čase uzavretia zmluvy aj niekdajší zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 634/1992 Zb.), ktorý v rámci svojho ustanovenia § 23a ods. 1 (nadobudnutie účinnosti už 1. januára 2000 a v pôvodnom znení platiaceho do 24. novembra 2004) do právneho poriadku Slovenskej republiky zanesol pojem tzv. typovej (mimo akúkoľvek pochybnosti vždy spotrebiteľskej) zmluvy, ktorou sa rozumela zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; pričom podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia typová zmluva nesmela obsahovať a/ neprímerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku na poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby a 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby s požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; resp. b/ podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. Práve toto (i v spojitosti s neskoršími pohybmi v právnej úprave) ale znamenalo, že už v čase uzavretia úverovej zmluvy pôvodnej žalobkyne a žalovaného z prejednávanej veci muselo byť vylúčené, aby sa na takúto zmluvu nazeralo inak než na zmluvu spotrebiteľskú. I tie najmenšie pochybnosti v uvedenom smere inak odstránila novelizácia zákona o ochrane spotrebiteľa vykonaná zákonom č. 616/2004 Z. z., nahradzujúca s účinnosťou od 25. novembra 2004 (teda ešte pred uzavretím zmluvy) skoršiu definíciu typovej zmluvy takou definíciou spotrebiteľskej zmluvy, do ktorej už nepochybne spadali (vyjadrením *expressis verbis*, čiže výslovne) aj zmluvy uzavreté podľa Obch. z. (čo napokon muselo viesť k tomu, že protivník spotrebiteľa v prípadnom spore nemohol ťažiť z istý čas trvajúceho stručnejšieho výpočtu zmluvných typov v O. z., ak tu paralelne existovala ďalšia úprava pojmovovo zaraďujúca do rámca spotrebiteľských zmlúv aj zmluvy obdobné tej z prejednávanej veci).

Súčasťou tuzemského právneho poriadku už v čase uzavretia úverovej zmluvy bolo ako ustanovenie § 53 ods. 1 O. z. (obsahujúce definíciu neprijateľnej podmienky vymedzujúcu, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa), tak i odsek 3 (neskôr ods. 4) rovnakého paragrafu zakotvujúci taký výpočet zmluvných podmienok považovaných za neprijateľné (a preto i podľa ďalšieho odseku 4, dnes ods. 5, za neplatné), ktorému je vlastné, že je len demonštratívny (čiže príkladný bez možnosti nazerania naň ako na úplný a uzavretý, tu por. i použitie výrazu „najmä“ v uvodzovacej vete ustanovenia), teda že takto zákonodarca vymedzil len príklady podmienok predstavujúcich najkriekľavejšie porušenia rovnováhy vo vzťahu majúcom sa inak vyznačovať vyváženosťou práv a povinností zmluvných partnerov. Hoci z pomerne obsiahleho výpočtu navyše postupom času i dopĺňaného (tu pre prípad záujmu por. jednotlivé zákony novelizujúce state O. z. o spotrebiteľských zmluvách) možno nepochybne vybadať úmysel zákonodarcu zaniest' už do textu zákona podľa možnosti všetky mu známe a teda najtypickejšie prípady dojednaní na ujmu spotrebiteľa, teda obrazne neponechať nič na náhodu a čo najviac zúžiť pomyselný manévrovací priestor nielen osobám profitujúcim z neprijateľných podmienok, ale tiež súdom (tým pri interpretácii a aplikácii tzv. pozitívneho práva), po celú dobu existencie úpravy normami spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle na vnútroštátnej úrovni je patrným tiež uvedomovanie si nemožnosti reagovania priamo zákonom na všetky do úvahy prichádzajúce situácie a takto i nutnosť poskytnutia možnosti práve súdom, aby existujúcu právnu úpravu dotvorili výkladom. Tuzemská právna úprava v práve odcitovanej podobe potom pri jej náležitej aplikácii súdmi poskytovala dostatočný štandard ochrany spotrebiteľa i odhliadajúc od úpravy v smernici, resp. vo všeobecnosti na úrovni tzv. komunitárneho (alebo tiež úniijného) práva.

Odvolaací súd napokon nezdiala ani ten názor prezentovaný odvolateľkou, podľa ktorého by v prípade teoretického uzavretia úverovej zmluvy po 1.1.2008 podmienka určená za neprijateľnú súdom prvého stupňa v prejednávanej veci mala byť vylúčenou z prieskumu súdom v rámci spotrebiteľskej ochrany preto, že opačný postup by mal byť odporúčiacim úprave z ustanovenia § 53 ods. 1 vety druhej O. z., keďže takto podľa neho ustanovenie zákona použité na podporu argumentácie z odvolania vykladať nemožno.

Zákonnú formuláciu, o ktorú tu ide, vyjadrenú slovami „to neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané“, totiž nejde vykladať izolovane od prvej vety ustanovenia, ktorého je takáto formulácia súčasťou, formulovanej tak, že „spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka")." Podstatou takejto úpravy pri jej najkomplexnejšom chápaní tak nemôže byť vylúčenie zmluvných podmienok, zodpovedajúcich parametrom z ust. § 53 ods. 1 vety druhej O. z., zo súdneho prieskumu ich prijateľnosti (či opaku v podobe neprijateľnosti), ale ňou je len formálne oslabenie zákazu zanášania takýchto podmienok do spotrebiteľských zmlúv v tom smere, že takéto podmienky sa do spotrebiteľskej zmluvy dostať môžu a nemusia byť považované za neprijateľné apriori (bez ďalšieho), i keď kritérium značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa naplňujú, nakoľko tu za významné treba považovať i to, že podstata takýchto podmienok bola pre spotrebiteľa poznateľnou už v čase vstupovania ním do zmluvného vzťahu a spotrebiteľ sa pre uzavretie zmluvy rozhodol s plným vedomím trvania jeho zmluvného partnera na príslušnej podmienke. Za predpokladu, že ide o takto posudzovateľný prípad, potom treba (najmä preto, že aj pri takomto ponímaní pôjde o nepochybné oslabenie ochrany poskytovanej nesporne slabšej strane spotrebiteľského vzťahu) osobitnú pozornosť venovať tomu, či parametre definujúce podmienku spôsobom zakladajúcim predsa len nižšiu ochranu spotrebiteľa sú v konkrétnej veci prítomné. O prípad takejto prítomnosti (tak, ako ich má na mysli rozoberané ustanovenie zákona) by tu ale podľa odvolacieho súdu rovnako nešlo. Navyše tu bol tiež neprehliadnuteľný problém s možnosťou kvalifikácie úkonov majúcich sa spoplatiť ako hlavného predmetu plnenia alebo prinajmenšom niečoho, čo sa takéhoto hlavného predmetu má týkať, pretože pokus o takúto interpretáciu by mohol skončiť len v jednej z dvoch slepých uličiek, z ktorých tou prvou by bolo vydávanie za hlavný predmet plnenia úplne všetkého, čo sa môže pri úverovom kontrakte udiť (rozumej každého jednotlivého úkonu) a tou druhou vydávanie za niečo, čo sa týka hlavného predmetu plnenia, taktiež takmer všetkého, teda i toho, čo môže mať so samotným záujmom spotrebiteľa získať na niečo od banky finančné prostriedky súvis len celkom okrajový alebo i žiadny (to za stavu, keď predmetom zmysluplnej diskusie nemôže byť, že jedna i druhá z tu ponúkaných interpretácií významovo popiera účel úpravy, ktorou je len zníženie spotrebiteľskej ochrany a nie jej úplné vylúčenie).

Práve ostatný spomínaný aspekt bol potom rozhodujúcim i pre posúdenie toho, či v prejednávanej veci u podmienky predstavovanej poplatkom za správu úveru došlo k naplneniu kritéria definovaného v zákone slovami „podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia“. Odvolaací súd však poznamenáva, že podľa § 879j O. z., ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Z uvedeného vyplýva, že ostatne citovaná zákonná úprava dopadá len na nároky z predmetnej úverovej zmluvy vzniknuté po 1.1.2008.

V tomto prípade potom odvolaací súd má jednak za to, že u podradovania zmluvných podmienok pod režim ust. § 53 ods. 1 vety druhej O. z. a posudzovania toho, či sa týkajú hlavného predmetu plnenia, je namieste skôr reštriktívnejší (zuzujúci) výklad, keďže len ten zamedzí tomu, aby sa spod režimu zvýšenej ochrany normami spotrebiteľského práva vymaňovali aj podmienky, ktorých súvis s hlavným predmetom plnenia možno vybadať len vo všeobecnej rovine a ktoré často slúžia len organizačnému zabezpečovaniu podnikateľskej činnosti toho, kto do zmluvného vzťahu so spotrebiteľom vstupuje, okrem toho však je tu nezanedbateľný tiež rozmer problému akcentovaný už súdom prvého stupňa,

ktorým je to, že i pri posudzovaní následnej otázky prijateľnosti zmluvnej podmienky je takpovediac kľúčovým to, či konkrétne dojednanie predstavuje prínos pre obe strany spotrebiteľského vzťahu.

Korektné odpovede na obe takéto otázky mali povahu tzv. spojených nádob a prvá musela znieť tak, že podmienka spočívajúca v dojednaní práva banky (a povinnosti klienta) na poplatok za správu úveru sa hlavného predmetu plnenia vo vyššie opisovanom ponímaní priamo netýka, pretože hlavným predmetom plnenia je tu poskytnutie úveru (zo strany banky) a jeho splácanie (zo strany klienta), vedenie evidencie o priebehu čerpania a splácania úveru je logickou súčasťou podnikateľskej činnosti na poli bankovníctva, zahrnutelnou do odplaty za poskytnutie disponibilných finančných prostriedkov veriteľa dlžníkovi (rozumej do úrokov majúcich zohľadniť i tu diskutované obslužné činnosti bez toho, aby tieto bolo treba honorovať osobitne a tým zvyšovať celkovú cenu požičiavaných peňazí) a ak sa má hlavného predmetu plnenia týkať poplatok za správu úveru, bude sa ho týkať prakticky každá podmienka súvisiaca s tým, že tu ide o úver (ktorý príliš široký výklad ale zjavne je v rozpore s účelom úpravy, ktorým je zabezpečenie čo najväčšej možnej ochrany spotrebiteľa). Odpoveď na druhú otázku potom v zhode so súdom prvého stupňa bolo možné sformulovať tak, že kritériu prijateľnosti podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia, ale takéto podmienka slúži výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizácii zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu.

Preto bolo zamietnutie žaloby v napadnutej časti, rovnako ako aj určenie súdom prvého stupňa spochybnenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú potrebné považovať za správne a namieste bolo v takýchto častiach prvý rozsudok v znení opravného uznesenia k nemu i dopĺňací rozsudok podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdiť, v prípade prvého rozsudku priamo a u dopĺňacieho rozsudku s jeho len formálnou právnou zmenou bez zmeny podstaty rozhodnutia za použitia ust. § 220 O. s. p., keďže v tomto prípade bolo treba napraviť opomenutie súdu prvého stupňa vysloviť podmienku aj za neplatnú (nielen neprijateľnú) a pre rozhodovanie odvolacieho súdu až po 1. júni 2014 reagovať tiež na zmenu v právnej úprave, v dôsledku ktorej je tu povinnosť do výroku rozsudku prevziať presné znenie podmienky určenej za neprijateľnú /v tejto súv. por. i čl. II a VIII zákona č. 106/2014 Z. z./.

U rozhodnutia o trovách konania bolo potom treba zosúladiť príslušný čiastkový výrok prvého rozsudku s platnou úpravou procesného práva, ktorá predpokladá na jednej strane rozdelenie priznávanej náhrady na trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania, avšak s povinnosťou v jednom i druhom prípade uložiť povinnosť na zaplatenie náhrady žalobkyni a na strane druhej určenie advokáta alebo tzv. advokátskej obchodnej spoločnosti len za platobné miesto (nie konečného adresáta) náhrady; čo bolo dôvodom, pre ktorý odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti trov konania ako inak vecne správny podľa § 220 O. s. p. zmenil spôsobom uvedeným v tretej vete výroku tohto svojho uznesenia.

Pri takomto výsledku odvolacieho konania v ňom bol v ňom plne úspešným žalovaný (žalobkyňa s odvolaním nezaznamenala ani čiastočný vecný úspech) a bol to tak on, komu vzniklo právo na náhradu jeho trov (podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalovaný však nepodal návrh na priznanie mu náhrady (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a túto ani (pre prípad vzniku trov, zo spisu sa však nepodávajúcich) v zákonom ustanovenej lehote (troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku) nevyčíslil (ktorým spôsobom by ešte jedine šlo nahradiť nedostatok skoršej aktivity), preto mu odvolací súd náhradu nepriznal.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.